

**Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut, Ilageeqarnermullu
Ataatsimiititaliap
Atuarfik pillugu Inatsisartut inatsisissaattut siunnersuut.**

**Pillugu
ISUMALIUTISSIISSUTAA**

Siunnersuutip aappassanneerpeqarnerani saqqummiunneqartoq

Ataatsimiititaliaq suliaqarnermi ukuninnga inuttaqarpoq:

Hans Aronsen, (IA), Siulittaasoq
Jørgen-Ole Nyboe Nielsen, (D), Siulittaasup tullia
Harald Bianco, (IA)
Ruth Heilmann, (S)
Aleqa Hammond, (S)

Ulloq 2. Oktober 2012 siunnersuutip siullermeerneqareernerata kingorna ataatsimiititaliamit misissorneqarpoq.

Siunnersuutip imarisaa siunertaalu

Siunnersuut ilinniartitsinermit periusissaq pillugu Naalakkersuisut nassuiaataannit, Akileraartarnermut Atugarissaarnermullu Suleqatigiissitap isumaliutissiissutaanik, Inerisaaviup meeqqat atuarfiannik aaqqissuusseqqinneq pillugu 2010-mi piffissap qiteqqunnerani nalilersuineranit aamma nunap immikkoortuani ineriartortitsinissamut periusissaq pillugu Naalakkersuisut nassuiaataannik aallaaveqarpoq. Siunnersuut taamaalilluni pingaartumik aalajangersakkanik arlalinnik nassuiaatini taaneqartuni inassuteqaatit tunngavigalugit suliarineqartunik imaqarpoq.

Inatsimmut atuuttumut sanilliullugu inatsisissatut siunnersuut arlalitsigut pingaarutilinnik allannguutissaqarpoq. Assersuutigalugu atuarfiit pisussaaffilerneqassapput ukiut tamaasa pitsaassutsimut, nalunaarusiornissamut, ilinniartitsinermit pisussaaffiliinissamut, ilinniartitsinermit inuussutissarsiornermilu siunnersuisarnermik erseqqissaasarnernik, atuartut

allattorsimaffiit allattuinnissamat pisussaaffiliinernik, pitsaassutsit uuttortarnissaannut pisussaaffiliinermik aamma inuttut kingornussanik eqqumaffiginninnissamat kiisalu atuarfimmi pisortat akisussaaffiit erseqqissaanermik.

Ilaatigut siunnersuut imaqarpoq, aaqqissuussaanneri naleqqussaanneri siunertarineqarluni meeqqat atuarfiani atuartut qitiutillugit nukissanik atorluanerunermik. Siunnersuummi pingaarnertut inissisimavoq suliassanik akisussaaffinnillu agguaaneq, ilaatigut atuarfimmi aqutsisut perorsaanneri piginnaasaat pisinaatitaaffiilu pillugit, kisiannili aamma meeqqanut inuusuttunullu akisussaassuneqarnermik isumaqartunik.

Siunnersuummi aallaqqaammut qitiutinneqarpoq meeqqat atuarfianni pitsaassutsip qaffassarneqarnissaanik aammalu inuusuttut amerlernerit meeqqat atuarfiannit anineri ilinniaqalersinnaanerannik siunertaqartunik.

Inatsisartunik siunnersuuttip siullermeerneqarnera

Inuit Ataqtigiit

Inuit Ataqtigiit siunnersuut tunngaviatigut isumaqatigaat. Inuit Ataqtigiit isumaqarput atuarfinni aqutsisut nunaqarfinni atuarfiit suleqatigalugut suliassamik kivitseqataassasut taamaalillutillu maannamiit pitsaanagerusumik angusaqarlutik. Nunaqarfinni atuartuni angajullerni atuartut illoqarfinni atuartut angerlarsimaffiit ingerlaqqinnerminni tunngasut atugassaallu naammaginatunimik inissisimasariaqartut.

Inuit Ataqtigiit tunngaviatigut isumagaat, kommunit nammineq uuttuutit inernerinik nakkutilliinermi, suliassaq kivilinnaagaat, aamma pitsaasumik inissisimanersoq nakkutigisinnaallugu. Taamaattumik Inuit Ataqtigiit naammagisimaarpaat atuartitsissutini aalajangersimasumik tunngaveqarnissaannik inatsisissatut siunnersuut siunertaqarmat.

Inuit Ataqtigiit isumaqarput, Naalakkersuisut alimmasissunit atuartitsineq ukiuni arlalinni eqqartorneqarsimasoq nunaqarfinni atuartunut iluaqutissanngorlugu aallartittariaqarat, pingaartumik atuartitsissutinut, allamiut oqaasiinut, kisitsinermut nunalerinermullu tunngatillugu.

Inuit Ataqatigiit isumaqarluinnarput, ilinniartitsisunik angalasunik aaqqissuussineq piffinni oqartussat suleqatigalugit ineriartortinneqarsinnaasoq.

Inuit Ataqatigiit isumaqarput Inerisaavik meeqqat atuarfiani siunertarineqartut ineriartortinnissaannut atatillugu qitiusumik inissisimasoq. Inerisaavik qitiusutut inissisimavoq, taamaattumillu ataatsimut isigalugu meeqqat atuarfiani siunertarineqartunut tunngavissatut ineriartorteqqinneqartariaqarluni.

Naggataatigut Inuit Ataqatigiit isumaqarput, Naalakkersuisut atuarfimmi siulersuisut suliannik ataavartumik nukittorsaasariaqartut piginnaasat qaffassarlugit pikkorissartitsisarneq aqqutigalugu.

Siumut

Siumut isumaqarput, inatsisissatut siunnersuummi piunasaqaatit pissusissamisuunngitsut aammalu suliassaqareeqisunut suliakkeeqqillutik. Kiisalu Siumut isumaqarpoq Naalakkersuisut suliassamik aningaasatigut kingunnissartinneqartut qulakkeeqqaarnagit aallartitaannut kommunit misissorneqaratik nukissaqaratillu akissaqanngitsut.

Teknologip pitsanngorsartuarnissaa aammalu atuarfeqarfanni tamani naligiinnerusumik atuutinneqarnissaa ineriartortinneqarnissaataalu Inerisaavimmit malittarineqarnissaa Siumumit pisariaqartutut isumaqarfigaat. Ullumikkumullu teknologimik atuarfimmi atuinermi killiffiusup naliliivigineqarnissaa pisariaqarpoq atuartut qanoq atuisuutiginerat aamma atuartitsinermut tunngatillugu atuinerup ilisimalluarnissaa pisariaqarmat.

Siumumit Naalakkersuisut kaammattorneqarput Inatsisissap sularinerani IMAK suleqatigineqaqqullugu, tassami IMAK-mit oqaatigineqarmat kattuffik mininneqarsimasoq suliamilu soqutiginnngitsuusarneqarluni.

Siumut ilanngullugu isumaqarpoq kommunit, tassungalu atatillugu atuarfinni siulersuisut atuarfinni pitsaassutsinik qulakkeerinninniarnermi sulinissamat kiffaanngissuseqassasut.

Siumut isumaqarpoq immikkut ittumik ilinniartitsinermut ilinniarnerat naleqqussarlugu eqquteqqinneqartariaqartoq. Ilanngullugulu Siumut isumaqarpoq, ilinniartitsisut tikisitat tamarmik meeqqat atuarfiani inatsisit pillugit pikkorissartinneqartarneqartassasut, sulillutik

aallartilluannginnerminni sapinngisamik pitsaasumik ilisimasaqalersimanissaat anguniarlugu, atuarfimmi pissutsinut malitassanullu piukkunnarsareerniassamata.

Demokraatit

Demokraatit isumaqarput inatsisissatut siunnersuummi tunngavigineqartoq ilinniartitaanik pillugu suleriesissaq, tassani pingaarnertinneqarluni meeqqat atuarfiani maannaannaq unittartut ilinniakkanik ingerlateqqilersinnaaneranut siunertaq. Naalakkersuisut pilersaarutigaat ukioq 2025-mi inuusuttut 70%-tiisa inuussutissarsiummik piginnaasaqalissutaasumillu ilinniagaqalersimanissaat. Taamaalilluni meeqqat atuarfiat inuusuttut aporfeqanngitsumik ilinniakkanik ingerlatseqqissinnaalernissaannut ataqatigiissaareqataassalluni.

Demokraatit nuannaarutigaat, Naalakkesuisut siunnersuutaat aqutugalugu suliniutinik nutaanik piginnaasallu qaffasinnerulemniisaannik siunertaqartumik inatsisit pioreersut nutarterneqassammata.

Demokraterne isumaqarput nunaqarfinni atuartitsinermi alimmasissumik atuartitsineq pingaarnernut toqqammaviusariaqartoq, taakkumi aqutigalugit atuartut ilikkagassanik pissarsisinnaammata peqatigalugulu qarasaasiakkut atortorissaarutinik atuinissanut piginnaasaqalersarmata. Taakkua saniatigut Demokraatit isumaqarput atuartut tamarmik angallattakkanik qarasaasianik allattaavinnik angallattakkanik tabletilluunniit tunineqarnerisisut ajornartorsiut iluarsineqarsinnaasoq.

Alimmasissumik atuartitsinermi misileraanermi ilisimalikkat inerniliusallu taassuma atuutsinneqalernerani ilanngunneqarsinnaapput. Demokraatit isumaqarput, TELE-mit iluanaarutinik Namminersorlutik Oqartussanut tunniuttakkanik immikkoortitsinermi meeqqat atuarfiani alimmasissumik atuartitsinermit akilerneqarsinnaasut.

Demokraatit isumaqarput 100%-timik Namminersorlutik Oqartussanit akilersorneqartumik atuarfimmi atuartunut tamanut nerisarneq ullaakkorsiorneq ullup qeqqasiernerlu neqeroorutigineqarsinnaasariaqartoq.

Naggataatigut Demokratinit tapersorneqassaaq ilinniartitsisut ilinniaqqissinnaanermut ilinniakkanillu ingerlatseqqissinnaanermut kissaateqarnerat, soorlu tamanna ukiualuit matuma siorngatigut IMAK-mit misissuinerup takutikkaa. Taamatut iliornermi ilinniartitsisut piginnaasaannik qaffassaasoqarsinnaavoq, taakkualu aqputigalugit atuartut piginnaasaannik qaffasinnerusunngortitsisoqarsinnaalluni.

Atassut

Atassut isumaqarpoq inatsisissatut siunnersuutip suliarineqarneranut atatillugu ilinniartitsisut kattuffiat IMAK ilaatinneqartariaqartoq, taakkuummatami misilittakkanik ilisimasanillu pissutsinut tunngatillugu ilisimasaqartuummata.

Atassut isumaqarpoq ilinniartitsisut atuartitsinermik suliamik saniatigut suliassaqarpallaartut taamaalillutillu atuartunut ataasiakkaanut piffissamik annaasaqartarlutik.

Atassut-ip ilanngullugu eqqaavaa ilinniartitsisut qangatut ilinniartitsisussaannartut atorineqarunnaarsimanerat tunngavigalugu, inuiaqatigiit maanna ajornartorsiutaat aallaavigalugit atuartut nalaattagaat allaavigalugit suliaqalersimanerat pissutigalugu, atuarfinni naleqqusaanerit ilusilersorneqassasut.

Ilanngullugu Atassut isumaqarpoq, inuiaqatigiit ineriartorneranut malinnaassagunik meeqqat atuarfiani ilinniartitsisut ilinniaqqinissaannut neqeroorfigineqartarnissaat.

ATASSUT-ip inatsisissamut siunnersuut tunngaviatigut akuerinngilaat.

Kattusseqatigiit Partiiat

Kattusseqatigiit partiiat meeqqat atuarfiat pillugu makkuninnga oqaaseqaatissaqarput.

1. Atuarnerup 10 klassimut unittarnerata nalilersuiffigineqaaqqinnissaa 11 klasse-p atuutileqqissinnaanera, tassani isumaqaratta siullertut, meeqqat atuarfianni soraarummeernermi ilikkakkat naammaginangimmata, aammalu piareersarfik isumalluutitut atorineqannginnissaa Kattusseqatigiit Partiianiit pingaartikkatsigu, aamma meeqqat 10 klasse-mi atuarfimmiit soraarummeerluni anisarneranut atatillugu perorsarsimassuseq eqqarsaatigalugu inerisimangippallaarsoraagut.

- 2: Tiiminik aammalu fag-inik agguaaarneq kommuuninit ataasiakkaaniit nunarput tamaat isigalugu ataatsimoortumik assigiimillu agguaaissarneq eqqunneqartariaqartoq isumaqarpugut, tassami nunatsinni ilinniarfiit ingerlaqqiffiusut piunasaqataat tamarmik assigiipput, meeqqallu sumi najugaarneq aallaavigalugu ilinniagassaasa assigiinngisitaarneri Kattusseqatigiit Partiiiniit isumaqarpugut iluarsisariaqartut.
- 3: Meeqqat atuarfianni tarnip pissusaanut tunngaviusumik psykologi atuartitsissutigineqartarlarsinnaanera, tassami ilisimasatta ilagivaat ilinniartitsisut allaat inulernermut tunngassuteqartunik suliaqartarnerat pisariaqartartoq nalunnginnatsigu.
- 4: Klassit ataatsimoortillugit iluarsineqarsimanerat Kattusseqatigiit Partiiiniit assut eqqarsarnartoqartippaapput, tassami meeqqat amerlasuutigut atuarnermik pimoorusserusuttut killilersorneqarlutillu ajoqusersorneqarsinnaanerat minnerpaaffissaaniitineqartariaqartoq Kattusseqatigiit Partiiiniit isumaqaratta.

Tusarniaanermi akissuteqaatit

Piffissami 5. Junimiit 10. Juli tikillugu siunnersuut suliamut attuumassuteqartunut tusarniutigineqarsimavoq. Katillugit 30-it tusarniummik nassiussiffigineqarsimapput, taakkunannga 17-nit akissuteqarsimallutik.

Ataatsimut isigalugu ataatsimiititaliaq isumaqarpoq kommuninit, KANUKOKA-mit kiisalu IMAK-mit kukkunerit amigaatillu tikkuarneqarsimasut Naalakkersuisunit ilanngunneqarsimasut. Kisiannili tusarniaanermi akissutit ilaqarput, akissarsiat pillugit isumaqatigiinniartarnermut tunngasunik, tassani IMAK pineqarluni isumaqarami Naalakkesuisunit inatsisissatut siunnersuut aqutugalugu naalakkersuisut nutaanik ikkussinermi pasinapiluttunngortitsisuusut. Taassumalu saniatigut IMAK-imit Naalakkesuisut qinnuigineqarput meeqqat atuarfiat pillugu inatsisissatut siunnersuummik suliaqarneq unitseqqullugu. Naalakkersuisut akissuteqarnerminni nalunaarutigaa akissarsianut isumaqatigiissuteqarsimaneq inatsisissatut siunnersuummik nutaamik suliaqarnermi tunngatillugu pineqanemagsitsoq.

IMAK erseqqissaatigaa, inerniliussatut allakkani meeqqat atuarfiani aqutsisunut tunngatillugu taakkunannga misissuisussanik suleqatigiissitaliortoqassasoq. Tamatumunnga

Naalakkersuisut akissuteqarput, inatsisissatut siunnersuut suleqatigiissitanut pineqartunut atuumassuteqanngimmat akornusersuinaniluunniit.

Nalaakkersuisut inatsisissatut siunnersuutaat Inerisaaviup 2010-mi piffissap qiteqqunnerani misissuinermik aamma ilinniartitaaneq pillugu suleriesissamik tunngaveqarpoq. Taakkualu saniatigut akileraartarnermut atugarissaarnermullu ataatsimiititaliarsoq innersuussutai kiisalu Naalakkersuisut nunap imikkoortuini ataasiakkaani ineriartortitsinermi suleriesissamit inatsisissatut siunnersuummut ilanngunneqarsimallutik.

Sassartitsinerit

Ataatsimiititaliamit Inerisaavik, KANUKOKA aamma IMAK inatsisissatut siunnersuutip annertunerusumik misissuiffiginissaa tunngavigalugu sassartinneqarnissanut aggersarneqarsimapput. Aggersarneqartut pingasut tamarmik qinnuigineqarsimapput inatsisissatut siunnersuutimmi pitsaqaataasinnaasut ajoqutaasinnaasullu pillugit nassuiaateqarnissamut kiisalu allanik ataatsimiititaliamut saqqummiussaqaarusukkunik saqqummiussaqaarnissamut periarfissinneqarlutik.

Inerisaavik

Inerisaavik ataatsimut isigalugu Naalakkersuisunit inatsisissap suliarineqarnerani Inerisaavik suleqatigisimammagu siunnersuummut pitsaasumik naliliivoq. Taakkua saniatigut Inerisaaviup KANUKOKA inatsisissap ilusilersorneqarneranik suliaqarnermi suliassanut nalinginnaasunut tunngatillugu suleqatigisimavaa.

Inerisaavimmuut tunngatillugu inatsisissatut siunnersuummi una taakkartorneqarsimavoq:

Angusanik nalilersuisarneq

Ilinniakkat pitsaassusaannik uuttortaanermi pitsaassutsumik uuttuineq, atuartunut iliuusissatut pilersaarutit siunnersuinerlu, nalilersuineq, alloriarnikkaartumik misilitsinnerit, nalilersuinerit misilitsinnerillu ingerlaavartut. Ilanggullugulu Inerisaaviup suliassaraa, ilinniartitsisunut atuartitsinerimullu pilersaarutiniq suliaqarneq kiisalu atuarfimmi pisortat perorsaanermi akisussaaffii pillugit suliaqarneq.

Inatsisissatut siunnersuutip Inerisaavimmut kingunissai:

Suliassat tullerriaarnerinik allanngortitsineq, uuttortaanerit annertunerit ingerlanneqalissapput. immikkut atuartitsinernut, efteskolertarnermut, ilitersuinerillu pillugit ilitersuinerit annertunerit.il.il.

Pitsaaqutit: Paasissutissanik atuinermi kiffaanngissuseqarneq taamaalillunilu atuisunik paarlaateqateqartarneq. Pitsaassutsinut tunngatillugu pitsanngorsaaqqinneq kiisalu qitiusumik allaffeqarfiup aamma kommunit suleqatigiinneranut ataqatigiissaarineq. Inerisaaviup nalilersuinerit ataavartunut alloriarnikkaarlugit misilitsinnernut kiisalu soraarummeerutitut paasissutissanik katersuiffittut inissisimanagera ilisimatusarnermi atugassanut pingaaruteqartutut inissisimavoq. Inernerusut immikkoortortat ataasiakkaat piginnaasatigut inerisimanageranut, kommuninut ataasiakkaanut, kiisalu nuna tamakkerlugu inernerineqartunut takussutissatut atornerqarsinnaapput.

Ajoqutit: Ilinniaritsisut pikkorissartinneqartarnerinut aningaasanut missingersuutininik ilisimasaqannginneq. Nunaqarfinnut isorliunerusunullu tunngatillugu siunnersuinerit ilaalu ilanngullugit, Inerisaaviup ilisimasani katersuivittut ineriartortitsisimanagera ilisimasaqaranilu. Tassami kommunit saaffiginnittarneri illoqarfinni atuarfinnut ilaatillugu imaluunniit kommunini pilersaarusionerit ataatillugu nunaqarfiit ilanngunneqartarmata.

KANOKUKA

KANUKOKA siunnersuummut pitsaasumik isumaqarpoq, tassami siunnersuutip piviusunngortinnissaanut aallarnisaanermi Naalakkersuisut KANUKOKA-mik suleqateqarsimammata. Taassuma saniatigut inatsisissatut siunnersuutip suliarineqarnerani Inerisaavik suleqatigineqarsimavoq, kommuninut qitiusumillu allaffeqarfiup pissarsissutaasumik suleqatigineqatigineqarsimasutut isigineqarluni.

KANUKOKA pitsaasumik isumaqarfigaa, atuarfinni nalilersuinerit inernerusunik katersuiffittut Inerisaaviup inissinneqarsimanagerata, tamatuma kingunerissavaa, Inerivisaaviup kommunit ataasiakkaat pisinnaasatigut qaffasissussaasa kikkunnulluunniit takuneqarsinnaanngornissaa. Inerisaaviup katersuinerata saqqummiussuineratalu kinguneranik kommunit ataasiakkaat siunniussimavaat, angusassatigut pisinnaasanik qaffassarnissaanissaminut.

KANUKOKA taakkua saniatigut imikkoortortani pisortat kiisalu atuarfinni pisortat kissaateqarnerisigut Inerisaavik suleqatigalugu aturfinni pisortanut naleqqussakkamik

pikkorissaanermik ineriartortitsisimavoq. Pikkorissarnerit pingasunngorlugit immikkoortinneqarsimapput apeqqutaalluni atuarfiup pisortaatut atorfinerlaajuneq imaluunniit piffissami sivilisunerusumi atuarfiup pisortaatut atorfeqarsimaneq. Kiisalu fagchefit atuarfimmilu pisortat ukiumoortumik ataatsimiinnerinut atatillugu sammisaqarluni pikkorissartitsisoqartarpoq, taakkua Inerisaavimmit KANUKOKA-millu aaqqissuunneqartarlutik.

IMAK

IMAK-ip oqaatigaa inatsisissaq amerlanertigut isumaqatiginagu. IMAK-ip isumaa tunngavigalugu nunat amerlasuut meeqqat atuarfianik taamatut nakkutilliineq pitsaassutsimillu qulakkeerinninniarnaq qimakkiartuaaraat. Kiisalu IMAK isumaqarpoq inatsisissatut siunnersuutip ilinniartitsisut ataasiakkaat ilinniakkaminnik piginnaasaat pasinarsarneqartut kiisalu atuarfimmi pisortat meeqqat atuarfianni anguniagarineqartunik suliasanut kivitsisinnaanerannut pasinarsaarinerit isigigitsik. IMAK isumaqarpoq nunarsuup sinnerani ilisimaneqartoq aamma ilisimatusarnerit takutikkaat meeqqat atuarfiani angusanik pitsaasunik pilersitsinissamut, pasinarsaarinerimik nakkutilliinermillu tunngaveqavilimmik ingerlanneqartariaqanngitsut.

Siusissumik sukkasuumillu iliuuseqarnermi aningaasartuutissat qulakkeerneqarsimatinnagit atuartut pillugit paasissutissat aamma iliuusissatut pilersaarutit ilikkarnissamik qulakkerinnissinnaanngillat.

IMAK isumaqarpoq piginnaasat malillugit avitseqqusiunnaarnerup pitsaanagerusumik ilikkarnissaq aqutissiuunnaviangikkaa kisiannili tamatuma kingunersinnaallugu sanngiinnerit pikkorinnerllu sumiginnagaanerit.

IMAK isumaqarpoq, meeqqat atuarfiani pitsaanerpaamik pitsaassusiliinissamut qulakkerinninnissaq pillugu meeqqat atuarfiat tamarmi tunngaviumillu isumaa nalilersoqqinneqartariaqartoq. IMAK isumaqarpoq, atuarfitsialammi tunngaviumoq tamarmiumoq ilikkagaqarnissamut tunngasooq, pitsaassutsip qulakkeerneqarnissaanut, kiisalu ilinniartitsisut ilinniaqqittarneranut tunngatillugu kukkusumik aallaaveqarluni suliarineqarsimasooq.

IMAK-ip meeqqat atuarfiat/atuarfitsilak pillugu nalilersueqqinnermut aaqqiissutissatut siunnersuutaa bilagitut ilanngunneqarpoq.

Apeqqtunut ataatsimiititaliap nassiussaanut Naalakkersuisup akissuteqaatai

Qulaani pineqartunut ataatsimiititaliaq arlaleriarluni sassartitsereerluni ataatsimeeqateqareerlunilu, ataatsimiititaliaq aalajangerpoq Naalakkersuisumut apeqqtunik nassiussissalluni. Apeqquteqaatit siullertut suliarineqarsimapput ajornartorsiutaasinnaasunik sassartitsinermit saqqummiunneqartunik tunngaveqartumik.

Naalakkersuisup akissutai tunngavigalugit pasinarsaarinermit aamma ilinniartitsisut atuarfimmilu pisortat nakkutigineqarnerulernissaannik oqaaseqarneq tunngavissaqanngilaq. Naalakkersuisut akipput, inatsisissatut siunnersuut akileraartarneq atugarissaarnerlu pillugit ataatsimiititaliarsuup innersuussinera, meeqqat inuusuttullu pillugit periusissiaq kiisalu meeqqat atuarfiat pillugu piffissap qiteqqunnerani nalilersuineq tunngavigalugit suliarineqarsimasoq. Tassunga tunngatillugu paasissutissat Inerisaaviup nittartagaani saqqumminnuneqarnikuupput.

Apeqqutigineqarpoq Naalakkersuisunit IMAK suleqatigineqarsimannginnersoq. Tassunga Naalakkersuisut akissuteqarput, inatsisissatut siunnersuutip tusarniutigineqarnerani soqutigisaqaqatigiit allat assigalugit tusarniaaffigineqarsimasut. Ilanngullugulu kissaatigineqarsimavoq qarasaasiakkut paasissutissiisarfirmik pilersitsisoqarnissaanik, taamaalilluni massakkut Inerisaaviup mittartagaaniittunik ilisimasanillu katersuiffianiittunik paasissutissanik sukumiisumik atuisinnaaneq anguneqarniassammat.

Naalakkersuisut atuarfinnik ataasiakkaanik nakkutilliinermik nakkutiginninnermillu kissateqarneranut tunngasumik kiisalu tamanik takuneqarsinnaanngornissaannik arlalitsigut apeqquteqartoqarpoq. IMAK tusarniaanermut akissuteqarnermini allappoq paasissutissat tamanut takuneqarsinnaanngortariaqanngitsut, kisiannili Naalakkersuisut isumaat malillugu, paasissutissanik isertuussinermi suliniutissat pitsaassusaannik suliaqarneq ajornakusoornerulersinnaasoq.

Apeqquteqaatinut ilaavoq peqqussut nr. 8. 2002-meersunut sanilliullugu inatsisissatut siunnersuut annertuumik allannguutissaqarnersoq. Tassunga Naalakkersuisut akissuteqarnermini allappaat, Namminersorlutik Oqartussat eqqunneqarneraniit tungavissatut malitassat tunngavigalugit inatsisartut peqqussutit atorlugit inatsisiliorsinnaannginerat, taamaallaalli Inatsisartut Inatsisaat atorlugit

inatsisiliorsinnaanerat. Tamatuma nassataraa, Naalakkersuisut inatsisartut peqqussutaata allangortinnissaanik siunnersuuteqassagunik tunngaviusumik inatsisartut inatsisissaanik siunnersuuteqartariaqarnerat, imatut oqaatigalugu, peqqussuttaasimasoq inatsisinnngortinneqarluni. Tamanna piffissap qiteqqunnerani nalilersuineramik, akileraartarneq atugarissaarnerlu pillugit ataatsimiititaliarsuup innersuussinera, kiisalu meeqqat inuusuttullu pillugit periusissaq tunngavigalugit pingaarnertut inatsisissatut Inatsisartut inatsisissaanik siunnersuuteqarnermik aallaaveqarpoq.

IMAK-imit Alloriarnerit atorunnaarsinneqarnissannik kissaateqarnermut tunngatillugu, Naalakeersuisut akissuteqarput, tamanna piffissap qiteqqunnerani nalilersuineranut atatillugu kisaatigineqarsimasut aallaavigalugit imminnut ataqatigiinngitsoq.
(Nalaakkersuisut ataatsimiititaliamut akissuteqaataat bilagitut ilanngunneqarpoq)

Siunnersuutip ataatsimiititaliamit suliarineqarnera

Siunnersuutip aningaasatigut kingunissai

Allassimavoq siunnersuut allaffissornermi aningaasatigullu pisortanut kingueqarnissaa naatsorsuutigineqanngitsoq. Naalakkersuisut meeqqat atuarfiat pillugu inatsisissatut siunnersuutaanni tunaartat tamarmik sulinermi ingerlanneqareerput, taamaattumillu kommuniit pilersaarutaat malillugit meeqqat atuarfiani siunertarinqartuni suliassaanilu aningaasartuutissanut ilanngunneqareersimallutik. Tunngaviatigut atuutilersinneqarnissaanullu Akileraartarnermut Atugarissaarnermullu Suleqatigiissitap isumaliutissiissutaanik, Inerisaaviup meeqqat atuarfiannik aaqqissuusseqqinneq pillugu 2010-mi piffissap qiteqqunnerani nalilersuineranit aamma nunap immikkoortuani ineriartortitsinissamut periusissiaq pillugu Naalakkersuisut nassuiaataannik malitseqartitsigami kommuninut inuusutissarsionermullu aningaasatigut kinguneqassanngilaq.

Taamatuttaarlu inatsisissatut siunnersuut inuusutissarsionermut allaffissornermi aningaasatigulluunniit kinguneqartussatut naatsorsuutigineqanngilaq.

Ataatsimiititaliap inassuteqaatai

Ataatsimiititaliami amerlanerussuteqartut ukuninngaannersut Inuit Ataqatigiit aamma Demokraatit inassutigaa.

Amerlanerussuteqartut allannguutissatut siunnersuuteqaratik, malunginiarpaat kommunit sulisitisuusut Inerisaaviullu siunnersuut kissaatimittut naammassineqarmat tamakkiisumik tapersersoraat.

Aappasaanerinnissap tungaanut ataatsimiititaliaq annertuumik illuatungeriinni isumaqatigiinngissutaasoq pillugu napeqatigiissutaasinnaasunik suliaqarsimavoq. Isumaqatigiinngissutaasormi tunngaveqarmat IMAK tusarniaanermi suliallu ingerlannerani akuutinneqanngitsutut misigisimanera, illuatungiliuttut tapersersorlugu qulaajangassanik annertuumik suliaqarusummata. Tamannalu amerlanerussuteqartut soqutingalugu peqataaffigivaat, tassa IMAK-imik arlaleriarlutik naapitsisarnermikkut.

Ataatsimiititaliallu ilisimavaa IMAK aamma nammineerluni partiit siuttuinik partiilu oqaaseqartartuinik ilinniartsitsunillu IMAK-ip ataatsimiittarfiani aggersaallutik siunnersuummut oqalliseqarsimasut. Taamatullu suliaqarsimaneq amerlanerussuteqartut tamat oqartussaanerannik pingaartitsinertut isingaat, oqallisimanerlu qularutiginaagu illuatungeriinnit tamanit pissarsiaqarfiulluarsimasoq.

Maluginiarparputtaa tusarniaanermi periutit naliginnaasut naalakkersuisunit saneqqunneqarsimanngitsut, peqqussutip nutaamik inatsisinnngortinnerani naalakkersuisooqatigiit ullumikkut atuarfiup ingerlanneqarnerani nukittorsaaqqinnissamik anguniangaata periarfissinneqarneratut isigineqartariaqartoq.

Maluginiarparputtaa Inatsississaq nutaatut aningaasartuutaanngitsumik anguniakkanut periarfissiimmat.

Illuatungiliuttunilli kissatigineqartoq nutaamik inatsisiliornikkut atuarfinni nutaamik periusissiorinissaq, matumani isumaqataaffinginngilarput. Peqqussut atuutilerneraniik ukiut qulit ingerlareernerata inernerit takoqqaartinnagit, peqqusummillu suliaqarnerup nalaani suleqatigiinnit isumaqatigiissutigineqartoq tassa ukiut 20-it ingerlanerini malunniutit atsaat ersarissartornissaat naatsorsuutaasimasoq tutsuiginartutut isigigatsigu.

Mannalu inatsissaq iliniartitsisunik qulaniik aqutsiniarnermik anguniagaqanngitsoq, illuatungaaniillu kommunit ilinniartitsisullu peqatigalugit inerisaajuarnissamik inatsimmi periarfissiisoqartoq taperserparput.

Amerlanerussuteqartut inatsissaq tamakkiisumik taperserlugu akuersilluta taaseqataassaagut.

Ataatsimiitaliami ikinnerussutegartut Siumut Atassullu inassutigaat.

Anguniakkat pingaarnersariuarliuk atuartut atuarnermik kisitsinermik allassinnaanermik ilinniagaqalernissamullu akisussaaffimmik tigumminnissinnaanermik ilikkagaqarsimallutik atuarfimmit anillakaattarnissaat annertunerpaatigut angorusussallugu sulineq, qitiutillugit suliassamik kivitsisussat ikorfartorlugit nukittorsarlugillu minnerunngitsumik tatigeqatigiittummik anersaaqartumik siunnerfimmum anguniagaqatigiittumik periuseqarluni ingerlanissaq.

Ilinniartitsisut misilittagaat, ilikkarfiusussamik alloriarnissamut siunnersuutaat, ilinniartitsiniarnermini aporfisa ikilisarniarnerini aqutissiuussinissaq suliassaali salliusoq.

Maannakkut Meeqqat Atuarfiat pillugu inatsissap sularineqarnerani suliaraq aallartinneraniit ilinniartitsisut kattuffiat, IMAK, tassalu suliassamik kivitsisussat ilusilersuinermi aammalu isummernermi Naalakkersuisunit peqataatsisimannginnerup kinguneraa ajoraluartumik inatsisissamut katersuuttoqarani avissaartuutsitsineq aqutissiuunneqarpoq. Siumumit Atassumiillu isumarpugut naapertorlugu meeqqat atuarfiat tassaasussaavoq ilikkarfiunissamik qitiusoq maannakkulli inatsisissap aqutissiuussissutissaa tassaavoq ilinniartitsisunik aammalu atuarfimmum ingerlatsisut minnerunngitsumillu atuartuutitsinnut annerusumik ilikkagaqarfiunissaanik siunertaqarani illuatungaagulli nakkutilliineq annertoq eqqunniarneqarpoq tamannalu Siumup Atassutillu inuiaqatigiinni atuartuutitsinnut aammalu atuarfiit aqunneqarneranut isumaanut aammalu politikkianut akerliulluinnarpoq, taamaammallu inatsisissap taama isikkoqarnera aammalu kingunissaasa atuarfimmum annerusumik tatiginninnermik nassataqanngitsoq taperserniarnagu akerliulluta aappassaanerinninnermut taasissaagut.

Taamatut oqaaseqarluni isumaliutissiisummilu allassimasunut paasinnilluni ataatsimiititaliap siunnersuut aappassaanniigassanngortippaa.

Jørgen-Ole Nyboe Nielsen
(D)

Siuittaasup tullia

Hans Aronsen (IA)
siulittaasoq

Harald Bianco (IA)

Ruth Heilmann (S)

Aleqa Hammond (S)

Kalaallit Nunaanni Meeqat atuarfiat Folkeskolen i Grønland

**Meeqqat atuarfiat pillugu Inatsisartut
inatsisissaattut siunnersuut
Udkast til inatsisartutlov om folkeskolen**

Nunarsuatsinni misilittakkat ilisimatusarnerullu takutippaat, atuarfik pitsaasoq pilersinneqarneq ajortoq pasilliinikkut nakkutilliinikkullu, taamaattumik IMAKi isumaqarpoq, ataani aalajangersakkat inatsisissatut siunnersuummi uparuakkavut pitsaasumik ilinniartitsinissamut taamaalillunilu pitsaanerusunik angusaqartarnissamut ajoqusiiginnassasut:

Erfaringer og forskning verden over viser, at en god folkeskole skabes ikke gennem mistænkeliggørelse og kontrol, derfor er det IMAKs opfattelse af følgende bestemmelser i lovudkastet er en ulempe i forhold til at sikre god læring og dermed bedre resultater:

**Meeqqat atuarfiat pillugu Inatsisartut
inatsisissaattut siunnersuut
Udkast til inatsisartutlov om folkeskolen**

§ 3 Naliliisarnissat

**Isumaqarpoq annerusumik allaffissorneq, pitsaanerusumik
ilikkarnerunngitsoq. Kommuninut ilinniartitsisunullu pasilliiniarneruvoq**

§ 3 Akkreditering

Betyder alene mere administration men ikke bedre læring.

Det er med til at mistænkeliggøre såvel kommunalbestyrelse som lærerne

§ 5 imm. 2 piginnaasat malillugit agguaasoqassanngilaq

**Piginnaasat malillugit avitseqqusiunnaarnerup pitsaanerusumik ilikkarnissaq
aqqutissiuunnavianngilaa, kisiannili tamatuma kingunerisinnaallugu
sanngiinnerit pikkorinnerillu sumiginnarivut**

§ 5 stk. 2 Organiseringen må ikke være niveaudelt.

**Et forbud mod niveaudeling overhovedet vil ikke sikre bedre læring, men kan
tværtimod betyde, at vi svigter såvel de svageste som de dygtigste.**

**Meeqqat atuarfiat pillugu Inatsisartut
inatsisissaattut siunnersuut
Udkast til inatsisartutlov om folkeskolen**

§§ 19-21 Atuartut mappii iliuusissatullu pilersaarutit

**Aalajangersakkap kisimiilluni qulakkiinngilaa pitsaanerusumik
ilikkartalernissaq, taamaattoqassappallu pisariaqarpoq aalajangersaassalluni
siusissukkut sukkasuumillu iliuuseqartarnissaq kiisalu taakkununga
atugassat qulakkeerneqarnissaat**

§§ 19 – 21 Elevmapper og handleplaner

**Bestemmelserne i sig selv sikrer ikke bedre læring med mindre der også
fastsættes bestemmelser om tidlig og hurtig indsats og de nødvendige midler
hertil sikres**

Meeqqat atuarfiat pillugu Inatsisartut inatsisissaattut siunnersuut Udkast til inatsisartutlov om folkeskolen

§ 23 alloriarfinni inaarutaasumillu misilitsinnermi angusat tamanut saqqummiunneqartarnissaat Pitsaanerusumik angusaqartarnissaq pilersinnaviangilaat atuarfinnulli ilinniartitsisunullu pasinarsaarutaassallutik avataanit pisut assigiinngitsut atuartitsinermut sunniutillit isigineqarniarnavinngimmata.

Nunani allani misilittakkat takutippaat pitsaanerusumik angusaqarnissamut aqutissiuussineq ajortut. Ukiuni arlalissuarni misilittakkat takutippaattaq taakku aallaavigineqarsinnaaneq ajortut atuarfiit angusarisartagaat ukiumiit ukiumut nikerartarmata, atuartut qanoq katitigaanerat apeqqutaasarmat. Nunat allat taamatut tamanut saqqummiussisarneq ukiuni makkunani qimaqattaarpat.

§ 23 offentliggørelse af trintest- og prøveresultater.

Giver ikke bedre læring men tjener alene til mistænkeliggørelse af skoler og lærere uden hensyntagen til forskellige udefrakommende forhold.

Erfaringen fra mange andre lande viser, at det absolut ikke medfører bedre resultater .Samtidig viser flere års erfaring, at man ikke kan bruge disse resultater som en rettesnor, fordi resultaterne på skolerne svinger meget år for år afhængig af elevsammensætningen.

Andre lande går i disse år væk fra at offentliggøre sådanne resultater

**Meeqqat atuarfiat pillugu Inatsisartut
inatsisissaattut siunnersuut
Udkast til inatsisartutlov om folkeskolen**

§ 35 imm. 5 Ilinniartitsisut immikkut atuartitsinissamut ilinniarsimasut Aalajangersagaq ajoqutaannaassaaq, nunatsinni taamatut ilinniagaqarsinnaanermik malitseqartinneqanngippat, sulisitsisorlu sulisumuttaamatut ilinniaqqittarnissamut pisussaaffilerneqanngippat. Taamaanngippat taakkununnga ilinniartitsisussaqaanngilaq

§35 stk. 5 Krav om speciallæreruddannelse.

Bestemmelserne vil være en ulempe, hvis de ikke suppleres med bestemmelser om, at uddannelsen oprettes i Grønland, og at arbejdsgiveren er forpligtiget til at sende den ansatte på uddannelsen. I modsat fald vil der ikke være lærere nok til at varetage specialundervisningen.

**Meeqqat atuarfiat pillugu Inatsisartut
inatsisissaattut siunnersuut
Udkast til inatsisartutlov om folkeskolen**

§ 36 angusaqarsimanermut uuttueriaatsit

Angusarisimasat sunik aallaaveqarsimanerannik nalunaarusiornissamut ullumikkut Naalakkersuisut periarfissaqareerput, taamatut inatsimmi oqaasertaliinermi taamaallat anguneqassaaq sulisunik aalajangersimasunik pasilliiniarnermik. Kiisalu efterskolit sunniuteqartarnerat pillugu aalajangersaasoqassappat tamanna efterskolinut inatsimmiitinneqartariaqarpoq meeqqat atuarfiannut inatsimmiinnani.

§ 36 stk. 3 Effektmålinger.

De nævnte effektmålinger kan Naalakkersuisut allerede foretage i dag, at skrive det så specifikt ind i en lov kan kun tjene til at mistænkeliggøre grupper. Desuden bør effektmåling af efterskoler vel ikke fremgå af en lov om folkeskolen, men hvis det skal fremgå af en lov så i loven om efterskoler.

**Meeqqat atuarfiat pillugu Inatsisartut
inatsisissaattut siunnersuut
Udkast til inatsisartutlov om folkeskolen**

§ 38 imm. 5. Nunaqarfimmi atuarfiup illoqarfimmi atuarfimmut atassuserneqarnissaanik piumasaqaat, taamaalilluni illoqarfimmi atuarfiup pisortaata pamersaanermi nunaqarfimmilu atuarfiup aqqissuunneqarneranut akisussaasunngorlugu.

Pisortat ullumikkut pamersaanermi pisortaanissaminnut piffissaasuaqaat, piffissamik annertunersaa skiimanut immersuinermut misissueqqissaarnissamullu atortussanngornikuugamikku. Pamersaanermi pisortaassagunik angalaqattaartuunngussapput ulluinnarnilu sulisitatik siunnersorsinnaajunnaassallugit. Pitsaanerusumik ineriartortitsinissamut ilikkartitsinissamullu aqqutissaanngilaq.

**Meeqqat atuarfiat pillugu Inatsisartut
inatsisissaattut siunnersuut
Udkast til inatsisartutlov om folkeskolen**

§ 38 stk. 5. Krav om at hver bygdeskole knyttes til en byskole, således byskolens ledelse får det pædagogiske og organisatoriske ansvar for bygdeskolen.

Lederne har i forvejen ikke den nødvendige tid til pædagogisk ledelse, fordi de skal anvende så meget tid på at udfylde skemaer og kontrolforanstaltninger. Den pædagogiske leder må i givet fald nødvendigvis bruge mange ressourcer på at rejse frem og tilbage og kan ikke vejlede de ansatte i dagligdagen.

Det vil ikke betyde udvikling og bedre læring.

Meeqqat atuarfiat pillugu Inatsisartut inatsisissaattut siunnersuut Udkast til inatsisartutlov om folkeskolen

§ 43 imm. 2 6) atuarfiup pisortaanut naqitamik isumaqatigiissusiornissaq, tassani erseqqissarneqarluni atuarfiup pisortaata pamersaanermut akisussaasuusoq suliassaalu ersarissarneqarlutik.

Allatatut oqaasertalerneqarneri malillugit atorfinitsinneqarnermi isumaqatigiissutitut nipeqarpoq. Taamaattut isumaqatigiinniartartut akornanni isumaqatigiissutigineqartarput pineqartullu atorfinitsinneqarneranut allagartaani allassimasarlutik. Suliassat akisussaaffiillu atorfiup imarisaata allassimaffiini allassimasarput sulisitsisumillu aalajangersarneqartarlutik.

§ 43 stk. 2 6) Udarbejdelse af en skriftlig lederaftale for skolens leder, hvori skolelederens pædagogiske ansvar og opgaver præciseres.

Som det er formuleret lyder det som en aftale om ansættelsesbetingelser. Sådanne fastsættes via forhandling mellem overenskomstparterne og fremgår af vedkommendes ansættelsesbrev. Opgaver og ansvar fastsættes i en stillingsbeskrivelse som fastsættes af arbejdsgiveren.

**Meeqqat atuarfiat pillugu Inatsisartut
inatsisissaattut siunnersuut
Udkast til inatsisartutlov om folkeskolen**

§ 48 imm. 2 3) aamma § 49 pitsaassutsimik nalunaarusiaq

Aalajangersakkat taakku aamma misissueqqissaarnissamik

tatiginninnginnermillu takutitseqqipput pitsaanerusumik ilikkartalernissamut

qulakkeerinninnatik.

§ 48 stk. 2 3) og § 49 kvalitetsrapport.

Igen bestemmelser som alene tjener til kontrol og mistænkeliggørelse og som

ikke sikrer bedre læring.

Meeqqat atuarfiat pillugu Inatsisartut inatsisissaattut siunnersuut Udkast til inatsisartutlov om folkeskolen

IMAKi isumaqanngilaq siunnersuut isikkumisut isikkulik pitsaanerusumik ilikkartalernissamut pitsaanerusunillu angusaqartalernissanut kinguneqarumaartut.

IMAKi isumaqarpoq allatorluinnaq iliuuseqartoqartariaqartoq pitsaanerusunik angusaqartalernissaq qulakkeerniarlugu – pingaaruteqartorujussaavoq angusarisartakkat pitsaanerulersinnissaat, atuartut imminnut pilersulernissaat inuiaqatigiinnilu peqataallutik akuulernissaat qulakkiissagutsigu.

Tunngaviusumik allanngortinneqartussat allanngortinnissaanut sapiissuseqartariaqarpugut atuarfiullu aqqissuunneqarsimanera, imarisaa ingerlanneqarneralu allanngortittariaqarlugu qulakkiissallugulu ilinniartitsisut atuarfiillu pisortaasa piginnaasamikkut pitsaasunik piginnaaneqarnissaat.

Nunani allani misilittakkat ilisimatusarnerullu qiviarnissaa sapiissuseqarfigisariaqarparput nunat allat qimaligaat ilaarsiinnarnagit.

**Meeqqat atuarfiat pillugu Inatsisartut
inatsisissaattut siunnersuut
Udkast til inatsisartutlov om folkeskolen**

IMAK mener ikke det foreliggende udkast giver bedre læring og dermed bedre resultater.

IMAK mener, at der skal helt andre tiltag til for at sikre bedre resultater – og det er meget nødvendigt, at resultaterne bliver bedre, hvis vi skal sikre, at eleverne bliver selvforsørgende og aktive samfundsborgere.

Vi skal turde tage fat i det fundamentale og ændre forhold vedr. organisering af skolen, undervisningens indhold og gennemførelse, samt sikre lærere og ledere har de nødvendige kvalifikationer.

Vi skal turde se på, hvad erfaringer og forskning i andre lande viser i stedet for at kopiere det, andre er på vej væk fra.

**Meeqqat atuarfiat pillugu Inatsisartut
inatsisissaattut siunnersuut
Udkast til inatsisartutlov om folkeskolen**

- Qanoq iliorluta atuarfiup pitsaassusaa qulakkiissavarput

1. Atuarfiup aaqqissuunneqarnera aningaasarneralu

- Atuarfik alloriarfinnut aggugaanngitsoq
- Atuarfik meeqqanut immikkut pisariaqartitsisunut pingaartitsisoq
- Sulianik ingerlatsinermi inunnik isumaginnittoqarfinnut
siunnersorteqarfinnullu suliassiinermi piffissanik aalajngersaasoqassaaq
atuartullu immikkut pisariaqartitsisut qanoq ajoquteqarnerannik
paasinnittarnerit sukkanerusumik ingerlanneqartalissapput
- Ukiuni 11-ni atuarsinnaanissamut periarfissiinissaq
- Klasseni atuartut ikinnerit klassenillu avitsisinnaanerit

**Meeqqat atuarfiat pillugu Inatsisartut
inatsisissaattut siunnersuut
Udkast til inatsisartutlov om folkeskolen**

- Hvad skal der til for at sikre kvaliteten i folkeskolen

1. Skolens organisering og økonomi

- Ikke trindelt skole
- En skole der tilgodeser elever med særlige behov
- Der skal fastsættes tidsfrister for sagsbehandlingstid for henvendelser til sociale myndigheder og PPR og diagnosticering af elever med særlige behov
- Mulighed for en 11 – årig skolegang
- Færre elever pr klasse og deletimer

Meeqqat atuarfiat pillugu Inatsisartut inatsisissaattut siunnersuut Udkast til inatsisartutlov om folkeskolen

- Alloriarfinni misilitsittoqartassanngilaq, kisiannili qitiusumik sanaanik ingerlaavartumik misilitsinnernik ingerlatsinerit ilinniartitsisut atuartitsinerminni atortagassaannik
- Atuartunut atuarunnaartussanut pitsaannerusumik siunnersuisalernissat
- Faglokalit piunasaqaataassapput
- Ilinniartitsut angalasut
- Kommunini tamani oqaatsinik atuartitsinissamut siunnersorteqalernissaq
- Atuarfiit tamarmik atuarsinnaanermut siunnersortinik aalajangersimasunik attavilerneqassapput

**Meeqqat atuarfiat pillugu Inatsisartut
inatsisissaattut siunnersuut
Udkast til inatsisartutlov om folkeskolen**

- Ingen trintest, men løbende central udarbejdede test, som lærerne anvender i undervisning
- bedre skolevejledning ved afgangselever
- faglokaler skal være et krav
- rejsehold
- fagkonsulent i sprog i alle kommuner
- fast tilknyttede læsekonsulenter til alle skoler

**Meeqqat atuarfiat pillugu Inatsisartut
inatsisissaattut siunnersuut
Udkast til inatsisartutlov om folkeskolen**

2. Atuartitsinerup imarisaa

- Atuartitsissutit tamaasa aalajangersimasunik tiimilersorlugit
- Anguniagassat ersarissut, naatsut, piviusorsiortut uuttoruminartullu
- Atuartitsiviit tamaasa immikkoortillugit
- Ilikkagassat atugassat atualeqqaarnermi pingaarnerulersillugit atuarneq, allanneq kisitsinerlu
- Atuartitsissutini pingaarnerni tamani misilitsittalernissaq kalaallisut, qallunaatut, tuluttut, matematik, fysik kemiilu

**Meeqqat atuarfiat pillugu Inatsisartut
inatsisissaattut siunnersuut
Udkast til inatsisartutlov om folkeskolen**

2. Undervisningens indhold

- fast timetal til alle fag
- klare, korte, realistiske og målbare læringsmål
- fagdelte fag
- prioritering af redskabsfag læsning, skrivning og regning fra skolestart
- obligatoriske afsluttende prøver i hovedfagene grønlandsk, dansk, engelsk, matematik, fysik og kemi

**Meeqqat atuarfiat pillugu Inatsisartut
inatsisissaattut siunnersuut
Udkast til inatsisartutlov om folkeskolen**

- **Atuartitsissutini allani misilitsinnissamut periarfissaqarnissaq**
  - **Piginnaasat malillugit agguaasinnaasoqassaaq atuartut tunngavii aallaavigalugit**
  - **Kalaallisut qallunaatullu oqaatsit malillugit avitsisinnaalluni**
  - **Atuartitsissutit qarasaasianullu tunngasut pitsaanerusut**
  - **Atuartitseriaatsini kiffaanngissuseqarnissaq**
-
- **mulighed for afsluttende prøve i andre fag**
  - **mulighed for niveaudelt undervisning med udgangspunkt i elevernes forudsætninger**
  - **sprogdelte undervisning i grønlandsk og dansk**
  - **bedre undervisningsmaterialer og IT forhold**
  - **metodefrihed**

Meeqqat atuarfiat pillugu Inatsisartut inatsisissaattut siunnersuut Udkast til inatsisartutlov om folkeskolen

3. Atuartut immikkut pisariaqartitsisut

- Immikkut atuarfiit
- Psykologit atuarfinnut tamanut aalajangersimasumik attavillit
- Piffissami sivikinnerusumi angerlarsimaffimmi pissutsit pisariaqartippassuk kollegienut inissiigallarsinnaanissaq
- Nunatta avataani neqeroorutinut immikkut ittunut atuisinnaanissaq
- Kommuni immikkoortuinit tamanit atuartumut iliuusissamut pilersaarusiornissaq
- Atuartut immikkut piginnaanillit inissaqartinneqassapput
- Naqinnernik ilisarinnissinnaanngitsunut tamanut neqerooruteqarnissaq
- Asimi atuarfik
- Atuartunut immikkut pisariaqartitsisunut inuiaqatigiinnut anillannissaanut klasseqalerneq

**Meeqqat atuarfiat pillugu Inatsisartut
inatsisissaattut siunnersuut
Udkast til inatsisartutlov om folkeskolen**

3. Elever med særlige behov

- specialskoler
- fast tilknyttede psykologer til alle skoler
- mulighed for anbringelse udenfor hjemmet på kollegier el. lign., hvis hjemlige forhold gør det påkrævet i kortere perioder
- mulighed for at gøre brug af specialtilbud udenfor Grønland
- Handlingsplan for eleven fra alle grene af kommunens forvaltning
- elever med særlige kompetencer tilgodeses
- tilbud til alle ordblinde
- naturskole
- alternativ udslusningsklasse for elever med særlig behov

**Meeqqat atuarfiat pillugu Inatsisartut
inatsisissaattut siunnersuut
Udkast til inatsisartutlov om folkeskolen**

4. Pikkorissarneq ilinniaqqinnerlu

- Aningaasaateqarfimmik pilersitsinikkut pikkorissarnermut ilinniaqqinnermullu atugassanik qulakkeerinnineq
- Ukiumut pikkorissartarnerup eqquteqqinnissaa
- Pikkorissarnissamut neqeroorutit pisariaqartitsineranut naleqquttut
- Ilinniaqqinnissamut piginnaatitaaffeqarlunilu pisussaaffeqarnissaq
- Atuarfrit pisortaasa pinngitsooratik pisortatut ilinniartinneqartarnissaat
- Siunnersortitut pinngitsoorani pikkorissartarnissaq
- Ilinniartitsisunut meeqqanut immikkut pisariaqartitsisunut ilinniaqqinnissamut pitsaanerusunik neqerooruteqartarnissaq

**Meeqqat atuarfiat pillugu Inatsisartut
inatsisissaattut siunnersuut
Udkast til inatsisartutlov om folkeskolen**

4. Efter og videreuddannelse

- sikring af midler til efter- og videre uddannelse gennem en fond
- genindførsel af årskursus
- kursusudbud, der passer med behovet
- ret og pligt til efteruddannelse
- obligatorisk skolelederuddannelse
- obligatorisk uddannelse for rådgivningslærere og skolerådgivere
- bedre efter- og videreuddannelsesstilbud for lærere, der underviser børn med særlige behov